

Napete razmere v Nemčiji - Hoover bo odločil o inflaciji

NEMŠKA VLADA PREPOVEDALA VSA JAVNA POLITIČNA ZBOROVANJA TER ZAGROZILA, DA BO PROGLASILA NOŠNJO OROŽJA ZA ZLOČIN, PODVRŽEN SMRTNI KAZNI. — V NEDELJSKIH SPODAH MED KOMUNISTI IN FAŠISTI BILO UBITIH 15 OSEB.

Berlin, Nemčija. — Po krvavih spopadih, ki so se izvršili preteklo nedeljo po raznih nemških mestih med komunisti na eni strani in fašisti in policijo na drugi, se je nemška vlada čutila prisiljena, da je v ponedeljek izdala skrajno drastične odredbe, da prepreči podobne incidente.

Predvsem je vlada prepovedala vse politične demonstracije na prostem. Najrajša bi vlada seveda prepovedala sploh obstoj komunistične stranke, a tega ne mara storiti iz političnih ozir. Čez dva tedna se bodo namreč vršile volitve v parlament in vlada ve, da bo njeno stališče bolj trdno, ako ostane še v naprej komunistična stranka. Ako bi jo namreč razpustila, bi mnogo komunistov brez dvoma prešlo na stran socialistov in nevarnost bi obstojala, da bi na ta način socialisti prišli na pripravljenost do moči, da bi lahko delali velike ovire vladi. Istočasno pa vlada tudi ve, da bi morala v slučaju, ako bi prepovedala obstoj komunistov, poklicati na pomoč vojaštvo; to bi pa značilo nevaren korak, kajti politični boj bi se utegnil vsejati tudi v armado, s čimer bi bila morala in disciplina skrajno oslabiljena, ako ne popolnoma uničena.

Nadalje je vlada zagrozila, ako se bodo izgrede še ponovili, da bo nošnja eksplozivnih snovi ali orožja proglašena za zločin, ki bo podvrženo smrtni kazni z ustrelnostjo. Javno je tudi ožigosala vlada komuniste, da so samo oni krivi nedeljskih spopadov, vsled katerih je ogrožena varnost na ulicah, kakor je bila leta 1923.

Glavni spopad se je v nedeljo izvršil v mestu Altona blizu Hamburga. Fašistične čete so, uniformirane in oborožene, vprizorile obhod po mestnih ulicah. Napadli so jih komuniste, ki so pričeli streljati na nje iz oken in hišnih streh. Ta napad je policija očividno pričakovala, kajti takoj je imela pri rokah oklopne avtomobile in skupaj s fašisti je navalila na komuniste. Pri tem spopadu je bilo ubitih 12 oseb; v raznih drugih mestih so bile mrtve tri osebe, in je bilo torej smrtnih žrtev skupaj 15.

DEPRESIJA IN ZLOČINSTVO

New York, N. Y. — Tukajšnji predsednik poboljševalnice je izdal letno poročilo, iz katerega se razvidi, da ni zločinstvo vsled sedanje krize tako naraslo, kakor se običajno domneva. V letu 1929, prvem letu krize, je število zločinov celo padlo pod število leta 1928. Leta 1930 je sicer poskočilo, vendar za popolnoma normalno število, dočim je bilo v letu 1931 število obsojenih zločincev le za 310 višje od leta 1930.

ALI SE IZVEDE INFLACIJA?

Od Hooverjeve odločitve odvisno, ali se bo izvršila izdaja novega denarja do višine 995 milijonov dolarjev.

Washington, D. C. — Po sedemmesecnem zasedanju kongresa so se poslanci in senatorji deloma v soboto, deloma v nedeljo vrnili na svoje domove, ko je bil v soboto končno poslan kongres na počitnice. V Washingtonu pa so se po odhodu kongresnikov začeli živo zanimati za to, kaj bo Hoover napravil z zakonskimi predlogi, ki jih je kongres še zadnji dan sprejel; ali jih bo podpisal, ali ovrge. Dočim ni nobenega dvoma, da bo odobril predlog, ki ima namen, pospešiti konec depresiji in ki daje dovoljenje, da se nakaže kredita nad dve milijardi v razne svrhe, za posojila in za javna dela, pa še ni gotovo, kako se bo predsednik odločil glede predloga, ki predvideva posojila bankam. Kot del tega predloga je namreč kongres sprejel dovoljenje, da smejo narodne banke izdati novega denarja za okrog 995 milijonov dolarjev. Hoover je postal ta predlog načelniku odseka za izdajanje denarja in ga naprosil, naj on izrazi svoje mnenje o njem.

Ako bo predsednik končno vendar podpisal ta predlog, se bo z njim dalo pooblastilo narodnim bankam, da smejo za dobo treh let izdajati nov papirni denar, za katerega podlaga smejo vzeti vladne bonde, ki niso oprostili tri in tri osminke odstotka ali manj. Ker bo papirnatega denarja prišlo več v promet, se bo s tem istočasno znižala vrednost dolarja. Vendar pa tudi, ako pride ta zakon v veljavo, pravijo finančni izvedenci, da se banke ne bodo upale izdati novega denarja do dovoljene mere 995 milijonov dolarjev, in da bo vrednost novega denarja dosegla kvečjemu 500 milijonov; skoraj gotovo pa niti toliko ne.

BORBA SAMOMORILCA Z REŠEVALCI

Chicago, Ill. — Po obupni borbi na življenje in smrt se je posrečilo dvema ognjegascema rešiti življenje 42letnega Antona Spolt, 8737 Commercial Ave., ki se je skušal končati s skokom v Calumet reko z mosta na 92. cesti. Njegov čin sta opazila dva ognjegasca, ki sta stala na pomolu. — Tako sta se poglata za njim v vodo. Prvemu, ki ga je zgrabil, se je poizkusil samomorilec iztrgati in se nato potopil na dno reke. Tam pa ga je zgrabil drugi ognjegasec in pravi pretep se je pričel med obema, 15 čevljev pod vodo, ki ga je končal prvi ognjegasec, ki je prihitel in spravil moža

DOMOVANJE DEMOKRATSKEGA KANDIDATA

Gornja slika kaže hišo v Hyde Parku, N. Y., v kateri stanuje guvernor F. D. Roosevelt, demokratski kandidat za predsednika.

VETERANI OSTANEJO V WASHINGTONU

Naraščanje nemirov med veterani v Washingtonu.

Washington, D. C. — Armada veteranov, ki je utorbena v tukajšnjem mestu, povzroča mestnim oblastem velike sitnosti in neprimernosti. Ko so namreč veterani uvideli, da so njih zahteve po takojšnjem izplačilu bonusa ostale neupoštevane in da se je kongres razšel, ne da bi kaj odločil njim v pomoč, so postali nasilni. Vprizorili so grozilne demonstracije pred Belo hišo in na več krajih je prišlo do spopada s policijo. Ponovne demonstracije se pričakujejo, ko se povrne Hoover s kratkega oddiha, na katerega je odšel v nedeljo. Isti dan so imeli veterani tudi splošno zborovanje, na katerem so sklenili, da bodo ostali v Washingtonu, dokler se ne prične prihodnje zasedanje kongresa.

ZASTRUPLJEN OBED KOMUNISTOV

Massillon, Ohio. — Po državni konvenciji, ki jo je imela tukaj komunistična stranka, je bil v nedeljo prirejen obed, katerega se je udeležilo nekaj sto oseb. Skoraj na vseh, ki so obed zavživali, pa se je pojavilo zastrupljenje, in nad 200 oseb je moralo biti prepeljanih v bolnice. Par sto drugim, ki niso bili tako težko prizadeti, se je nudila prva pomoč, na kar so bili odpuščeni.

Washington, D. C. — Med ameriško in kanadsko vlado se je v ponedeljek sklenila pogodba, po kateri se ima zgraditi ogromen vodni kanal, ki bo vezal ustje St. Lawrence reke z osrednjem Zed. držav.

narazen. Vsi trije so nato prišli na površje, kjer se je bitela, ka ponovno pričela. Ognjegasec se je končno posrečilo, da sta obupanca z udarcem po glavi omamila in ga spravila na varno v čoln, od tam pa na policijsko postajo. Več sto avtomobilistov je bilo pričča dramatičnemu prizoru.

KRIŽEM SVETA PREMOGARJI ZAVRGLI SPORAZUM

Baltimore, Md. — Na pomolu Pennsylvania železniske družbe je v nedeljo izbruhnil požar, ki je povzročil nad milijon dolarjev škode. Pri gašenju je bil zaposlenih okrog 300 ognjegascev, ki so imeli z ognjem opravka več kot tri ure.

Dunaj, Avstrija. — Iz Rumunije prihaja poročilo, da so francoski bančni izvedenci na rumunski narodni banki izdali naročilo, s katerim prepovedujejo vsakršno posojilo rumunski vladi, češ, da je preveč zapravljiva.

Dunaj, Avstrija. — Rumunska kraljica-vdova Maria je prispela v ponedeljek v Moedling k svoji hčerki Ileani, ki prikaže v kratkem porod. Ileana se je poročila s habsburškim nadvojvodom Antonom preteklo leto 26. julija.

New York, N. Y. — Iz okrajne pri Eastview so v nedeljo pobegnili štirje kaznjenci. V ključavnico pri vratih so vtaknili kosček usnja, da se na ta način vrata niso zaklenila in skozi nje so ponoči ušli. Dva so kmalu ujeli, dočim sta druga dva še ostala na prostem.

PREROKOVKA NAPOVEDALA UMOR

Chicago, Ill. — V pravo tajnost je zavil umor, ki se je izvršil preteklo soboto zvečer nad 44letnim George Carl, katerega so našli ustreljenega v ozadju njegove grocerijske trgovine na 2511 So. Crawford Ave. Za morilcem ni nikakega sledu, vendar pa so kot osumljenega postavili pod zasliševanje brata žene umorjenega, 38letnega Ivana Grilec. Tajinstvenost, v katero je zavita cela zadeva, je pa povečana še vsled tega, ker je bil umor napovedan od neke prerokovalke, katero je Mrs. Carl obiskala tri dni pred usodnim dnem. Tudi to prerokovalko, neko Mrs. Ballow, je policija zaslišala, pri čemer je ta zatrjevala, da je povedala le to, kar so kazale karte. Ob času umora se je nahajala Mrs. Carl s svojim malim sinom pri nekem prijatelju, Johnu Petku, ki ima čevljarstvo na South Avers Ave., od koder so odšli vsi trije na dom matere Mrs. Carl.

Izgledi, da prično rudniki obratovati, se razblinili.

Springfield, Ill. — Sporazum, ki ga je pred nekaj dnevi sklenil predsednik illinojske premogarske unije, J. H. Walker, z operatorji, je v nedeljo padel v vodo. Lokalne unije so namreč glasovale proti njemu, in sicer v razmerju štiri proti ena. Premogarji, katerih je v uniji kakih 40.000, so se odločno izjavili, da so proti temu, da bi se jim dosedanja temeljna plača \$6.10 znižala na \$5.00, kakor se je pogodil Walker z operatorji. Na ta način se ni pričakovati, da bi se prišlo delo v premogorjih. Za sporazum med obema skupinama se je zlasti zavzemal guvernor Emmerson, da bi na ta način olajšal breme državnim podpornim agencijam, ki morajo zdaj poleg industrijskih delavcev podpirati tudi brezposelne premogarje.

LETALO IZGINILO V SNEŽENEM METEŽU

Santiago, Čile. — Celo nedeljo se je brezuspešno poskušalo najti aeroplan San Jose, ki je odletel v soboto zjutraj z devetimi potniki na 150 milj dolgo pot proti mestu Mendoza v Argentini preko andske pogorja. Siloviti sneženi meteži so tedaj divjali po gorovju in v njih je aeroplan izginil. Ti viharji so tudi onemogočili drugim letalom, da bi mogli podvzeti uspešno iskanje.

VOLITVE V RUMUNIJU

Bukaresta, Rumunija. — V nedeljo so se vršile volitve v parlament, pri katerih je odnesla odločilno zmago narodna kmetska stranka, česar je zlasti kralj Karl vesel, češ, da je s tem ljudstvo pokazalo, da stoji za njim, ker je volilo za stranko, ki je njega postavila na prestol. Narodna liberalna stranka, ki je vladala Rumuniji, dokler je ni kmetska stranka porazila pred štirimi leti, je dosegla drugo mesto.

Iz Jugoslavije.

JUGOSLAVIJA SE LETOS PRVIČ UDELEŽILA MEDNARODNE RAZSTAVE TISKA V KOŠICAH NA ČEHO-SLOVAŠKEM. — OTROŠKI JOK REŠIL CELO DRUŽINO IZ OGNJA. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NOVICE.

Časopisje v Jugoslaviji

Precejšnji del današnje Jugoslavije je šele v 19. stoletju stopil v neposredne kulturne stike z zapadnimi narodi. Zato je tudi jugoslovanski tisk po večini novejšega datuma, čeprav so po nekod v teh krajih že pred 120 leti nastali prvi časopisi. Politična združenja Jugoslovancev je prinesla obenem tudi razcvet njihovega časopisja. Po zbranih podatkih, katere je zbral centralni presbiro, izhaja danes v Jugoslaviji v 90 krajih skupaj 976 listov in časopisov v osmih jezikih. Največ jih izhaja v Savski banovini (na Hrvaškem), kjer jih je 298, najmanj pa v Vrbaski banovini (Hercegovina), kjer jih je le 6. Na vsa 14.275 prebivalcev pride po en list. Po povprečni nakladi listov bi se dalo sklepati, da vsak prebivalec Jugoslavije bere po en izvod kakega lista. To dejstvo dovolj dokazuje vpliv časopisja na javno življenje, pa tudi visoko povprečno kulturno stopinjo prebivalstva. — Strokovno stanovskih je 39 dnevnikov. Literarno zabavnih revij je 148, prosvetno kulturnih listov pa 103.

Narodne manjšine niso v izdajanju listov v svojih jezikih nič prikrajšane, kar dokazuje dejstvo, da 1.165.400 narodnih manjšin izdaja 79 tiskovin v svojem jeziku. Nad narodnimi manjšinami se v Jugoslaviji ne vrši nikako nasilje. Tembolj žalostno je torej dejstvo, da 915.500 Jugoslovancev v sednjih državah nimajo več kakor dva tednika (oba v Avstriji), čeprav so jih pred nekaj leti imeli večje število. — Leta 1918 je izhajalo na današnjem ozemlju Jugoslavije samo 40 listov narodnih manjšin, danes, po 14 letih, jih izhaja 79. V istem času je pa od 21 slovenskih in hrvaških listov, ki so izhajali samo v Trstu in Gorici, prenehalo izhajati vseh 21. 513.500 Nemcev v Jugoslaviji ima 41 listov, 122.000 Slovencev in Hrvatov v Avstriji pa le dva tednika. — 472.400 Madjarov v Jugoslaviji ima 32 listov, 62.000 Jugoslovancev na Madjarskem, 530.000 Slovencev in Hrvatov v Italiji, 140.000 Srbov na Grškem, pa nimajo niti enega lista.

Otrok rešil družino

V soboto, 3. julija, je nastal pri posestniku Ivanu Bartolu na Vinicah pri Sodražici požar, ki je vpepelil stanovanjsko hišo, tako, da se razen prašičev ni dalo nič rešiti. Gospodar je bil ta večer z doma, ostali domači so pa že vsi spalili. Dušiljivi dim je predramil enega izmed otrok, ki je začel ljokati in z jokom zbujal ostale

le iz trdega spanja, da so se pravočasno rešili skozi okna pred strašno smrtjo v plamenih. Prihiteli so gasilci iz Zamošta, Slatneke, Vinic in Sodražice, pa niso mogli več ničesar rešiti kot le toliko, da so obvarovali druga poslopja v vasi, da se niso užgala.

Kosci in strela

Z Bleda na Gorenjskem poročajo, da je zadnji dan junija vladala težka sopolica, kabiro, izhaja danes v Jugoslaviji v 90 krajih skupaj 976 listov in časopisov v osmih jezikih. Največ jih izhaja v Savski banovini (na Hrvaškem), kjer jih je 298, najmanj pa v Vrbaski banovini (Hercegovina), kjer jih je le 6. Na vsa 14.275 prebivalcev pride po en list. Po povprečni nakladi listov bi se dalo sklepati, da vsak prebivalec Jugoslavije bere po en izvod kakega lista. To dejstvo dovolj dokazuje vpliv časopisja na javno življenje, pa tudi visoko povprečno kulturno stopinjo prebivalstva. — Strokovno stanovskih je 39 dnevnikov. Literarno zabavnih revij je 148, prosvetno kulturnih listov pa 103.

Smrtna kosa

V celjski javni bolnici je umrl Vinko Novak, brezposelni delavec od Sv. Ambroža pri Novem mestu, star 25 let. — V mariborski bolnici je umrl Anton Ploč, ugledni vrtnar in posestnik iz Meljske ulice, star 50 let. — V Celju je umrl Martin Krivec, brezposelni delavec iz Nove cerkve, star 47 let.

Smrten padec

Mali sinček posestnika Jožeta Turka v Selih pri Toplicah pri Novem mestu je zlezal na domačo lipo. Vsled dežja prejšnji dan je bila lipo še vsa mokrat in spolzla in tako je dečku na veji spodrsnilo, da je padel na tla in si zlomil tilnik.

Zemlja ga je podsula

Franceta Šterna, dninarja iz Gorenjega pri Predosljah, je podsula zemlja, ko je bil zaposlen pri kuluku. (Kuluk je sedanje moderno ime za nekdanjo tlako). Štern je precej poškodovan.

Nesreča

Pri prezidavi stanovanjske hiše Haukoljeve žage v Šoštanju je padel z visokega odra zidarski strežnik Franc Sinček in si polomil precej reber ter se poškodoval na glavi. Zdravit se je šel v celjsko bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENCAI

AMERIKANSKI SLOVENEČ

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 5544

Published By: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR!—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Spor med Angleži in Irci

O irsko-britskem sporu vsaj za enkrat prav za prav ne moremo govoriti, ker se afera do tega stadija še ni razvila in še ni jasno, ali bo sploh prišlo do pravega konflikta. Kljub neugodnemu poteku prvih pogajanj med dublinsko in londonsko vlado je še vedno velika možnost, da se uredi medsebojni odnosi brez večjih zapletljev. Vsekakor pomeni sklep irskega senata, ki se je postavil proti poslanski zbornici, znatno zavlačevanje zadeve.

Irski parlament je, kakor je znano, sprejel zakon o odpravi prisega angleškemu kralju, nakar je zakonski osnutek prišel pred senat. V senatu pa je prevladovala zmernejše pojmovanje in iz zakonskega predloga so bili črtani oni členi, ki so imeli namen, da izbrisejo iz irske ustave vse, kar jo veže na irsko-angleški sporazum iz leta 1922. Senat je tedaj nasproten težnji, da se irska popolnoma izloči v pravnem pogledu iz britske skupnosti, v kolikor je ta fundirana v omenjenem sporazumu, ki je postal temelj sedanje irske samostojnosti. Morda sicer to ni končni namen senatove politike, marveč je hotel nemara le pridobiti časa, da se pripravi in omogoči mirnejša diskusija s predstavitelji Anglije, ter s tem izogne ostrejšim oblikam, ki bi jih mogla zavzeti sedanja faza razmerja med Londonom in Dublinom. Kajti zakonski predlog se po določenih irske ustave sedaj vrača pred parlament, ki ga bo nedvomno sprejel iznova v nespremenjeni obliki, nakar ga bo po ustavi moral sprejeti tudi senat. Toda ta procedura bo trajala še dolgo, trdi se, da morebiti celo leto, s čimer se vsa afera močno zavleče.

To je ena stran. Drugo je neposredni kontakt med De Valero in MacDonaldom, med uradnimi predstavniki irske in angleške vlade. Kakor znano je prvi kontakt končal z neuspehom. Pogajanja se niti prav pričetki niso mogla, že pri prvih razgovorih se je pokazalo, da med stališčem obeh vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer to ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Pendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno enotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valero in angleško vlado končal tako neuspešno, za to je očitno iskati krivde na irski strani. Obe stranki sta bili sicer skrajno rezervirani glede vsebine razgovorov. Toliko pa se ve, da je De Valera šel v svojih zahtevah še korak dalje nego doslej v parlamentarni ofenzivi. Postavil je namreč zahtevo, da se Severna Irska, ki jo običajno označujejo z imenom Ulster, priključi svobodni Irski, ter na to naslonil obljubo, da je v tem primeru pripravljen dati Angliji znatne gospodarske koncesije. Odgovor na ta predlog je bil razhod; angleški zastopniki sploh niso mogli reagirati drugače kakor s popolno odklonitvijo. Zakaj tu je prizadet Ulster sam, ki sploh ne mara nič slišati o kakršnikoli združitvi z Irsko. To je ob tej priliki odločno poudaril tudi predsednik ulstrske vlade Craigavon. Protestantski Ulsterci bi se, če bi bilo treba, najbrž tudi z orožjem v roki branili zoper priključek h katoliški Irski, o angleški vladi pa tudi moremo pričakovati, da jih v to ne bo silila. Vendar pa se zdi, da bi bil tu prav lahko mogoč kompromis, vsaj do neke mere; nekateri distrikti v Ulstru imajo namreč katoliško irsko prebivalstvo in tu bi se meja mogla popraviti. Ali v Dublinu stoje na stališču, da mora ves otok obsegati samo eno državo Irsko, da se mora tedaj ves Ulster vključiti, o čemer pa seveda v Belfastu

nočejo ničesar slišati.

Dosedanji uradni kontakt med Londonom in Dublinom je očitno imel namen pripraviti potrebno, da se za imperijalno konferenco v Ottawi čim bolj pospeši sporazum med Anglijo in Irsko, odnosno onemogoči spor. To se za enkrat ni posrečilo in sedaj je pričakovati, da se bo afera razvlekla silno na dolgo.

NA SREBRNI MAŠI V LEMONTU

Chicago, Ill. Lep dan je bil v nedeljo 17. julija. Slovenski očetje franciški so povabili prijatelje in znanke ter druge naše rojake na ta dan v Lemont na srebrno mašo, katero je daroval v nedeljo pri lepi lurski votlini na ameriških Brezjah na griču v Lemontu veleč. g. pater Dr. H. Bren. V Lemont naši rojaki radi pohite. Je poleg prilačne in ljubljene božje poti tudi privlačna izletna točka. Amerika ima krasne cementirane ceste, po katerih avtomobili drčijo, kakor po gladki mizi. Iz Chicago je Lemont nekaj nad 25 milj oddaljen, Joliet komaj 15 milj, je torej izlet v Lemont zelo pripraven. Zato ga naši rojaki radi obiskujejo v gotovih skupinah ob nedeljah in ob gotovih praznikih.

Tudi zadnjo nedeljo, ko so preč. oo. franciški povabili prijatelje in znanke Lemonta na srebrni jubilej veleč. pater Dr. Hugo Brena, se je odzvalo lepo število naših rojakov, ki so prišli, da se poveše vred z jubilejom na prijaznem lemontskem griču ter pokažejo, da jim je Lemont priljubljen. Ob pol 10. uri že so začeli lepo ubrano pritrkavati v zvoni samostanske cerkve Marije Pomagaj. Kmalu nato se je razvila lepa procesija. Najprvo so šli s križem samostanski bratje. Procesijo je vodil ceremonijar preč. g. pat. Benvenut Winkler. Za njim so šli možje in fantje, za temi šolske sestre z griča Assisi, za njimi pevec in pevke društva Adria iz Chicago, pred duhovniki pa je šla skupina belo oblečenih malih deklic, za temi duhovščina in srebrni jubilan. Za njimi pa ženske in dekleta. Procesija se je vila v lepi pestrski formaciji ob samostanske cerkve na grič k lurski votlini. Med procesijo je lepo pela Adria, kar je dalo procesiji še toliko lepšo sliko.

Ko je procesija prišla do lurske votline in je duhovščina prišla med špalirjem udeležencev k altarju, se je pričela slovesna peta maša, katero je daroval jubilan veleč. g. p. Dr. Hugo Bren ob asistenci č. g. Geo. Kuzme, pomoč. župnika iz Joliet kot diakona, in subdiakon je bil neki samostanski bogoslovec. Slavnostni govor je imel veleč. g. župnik J. J. Oman od sv. Lovrenca v Clevelandu, kateri je v vzne-

šenih besedah slikal pomenljivost srebrnega jubileja in slavljenju čestital k jubileju in na delu, ki ga vrši za slovenski narod na ameriških Brezjah. Pri maši je bilo pevsko društvo Adria pod spretnim vodstvom g. Ivo Račiča. Slovesne sv. maše so se udeležili preč. g. župnik John Plevnik, dph. vodja KSKJ., g. Dr. Djuro Kolombatović, generalni konzul Jugoslavije v Chicagi, in več drugih naših odličnih rojakov iz Joliet, Chicago, Waukegana, Elmhursta in drugih krajev.

Po minuli maši so udeleženci in duhovščina odšli v procesiji nazaj k samostanski cerkvi, kjer je duhovščina odločila ornate, nato pa se je otvoril v lepi okusni finzgarjevi dvorani banket, katerega se je udeležilo lepo število ljudi. Na banketu smo opazili tudi sledeče zunanje č. g. duhovnike: Veleč. g. Blaža Jerkoviča, komisarja hrvatskih franciškanov v Ameriki, preč. g. J. J. Omana, župnika iz Clevelanda, preč. g. M. Hitijsa, preč. g. Geo. Kuzmo, oba pomožna župnika v Jolietu, ter preč. g. patra Aleksandra Urankarja, župnika pri sv. Štefanu v Chicagi. Ostali so bili domači gospodje iz Lemonta. Banketa se je udeležil tudi dr. Djuro Kolombatović, generalni konzul Jugoslavije. Po fino pripravljenem kosilu je otvoril govorniški program preč. g. pater John Ferlin, ki je pozdravil jublanta in mu čestital v imenu odsotnega veleč. g. patra komisarja Bernarda Ambrožiča, ki se točasno mudi v stari domovini, nato pa je izročil stoloravnateljstvo preč. g. patru Benvenutu Winklerju, kateri je nato v živahnem tonu vodil govorniški program. Govorili so veleč. gg.: J. J. Oman, Blaž Jerkovič, Aleks. Urankar; izmed laikov so spregovorili gg. Dr. Dj. Kolombatović; L. Košnik, I. Račič, M. Kremesec. Vsi so izrekli jublantu iskrene čestitke k njegovemu jubileju in delu ter mu želeli še zlatega jubileja in še mnogo uspeha. Med govornikišmi točkami je zapelo društvo Adria več pesmi jublantu v pozdrav. Kot zadnji govornik je bil poklican k besedi jubilan veleč. g. pater Dr. Hugo Bren sam, ki se je vsem v lepih besedah zahvalil, na kar je bil uradni del banketa zaključen. Kmalu nato so bile v samostanski cerkvi pete litanije in blagoslov.

z Najsvetejšim, nakar so se udeleženci razšli po prijaznem griču, kjer so se srečevali znanci z znanci, kramljali med seboj in proti večeru so se pelagoma razšli zadovoljni in veseli z srebrne maše, ki bi ostala v prijetnem spominu vsem, ki so se je udeležili.

Dal Bog, da bi se vsi še večkrat sešli na lemontskem griču v še marsikateri prijetni družbi ter da bi dočakali tako mi kot jubilan še zlatega jubileja! Vse to želi

Poročevalec.

TO IN ONO IZ SOUTH CHICAGO

So. Chicago, Ill.

Ne smete zameriti dragi bralci, če ne bo vseh novic naenkrat objavljenih. Jih je namreč toliko, da ne vem, kje bi začel, ker sem že precej zastal. Vročino smo imeli zadnje dni tako hudo, da smo bili že v nevarnosti, da skupnimo, kakor spomladanski sneg, ko ga solnce obsije. Radi vročine se seveda nikomur ne ljubi poročati, pa če so še tako važne novice.

Zadnjo nedeljo meseca junija smo imeli v naši cerkvi prvo sv. obhajilo. Cerkev je bila krasno okrašena kakor nevesta. Vse je bilo prepleteno z lepimi trakovi, zvoncei in cvetkami, da je bilo res veselo za pogledati. Tudi otroci so se lepo vedli pri sprejemu Boga v svoje srce. Seveda, ob takih trenutkih pač živo pogrešamo šole, ker če bi imeli svojo farno šolo, bi tak dan napravil na otroke in na ostale farane še boljši in neizbrisljiv utis. Bog ve, če bomo kdaj tako srečni, da jo dobimo.

Imeniten dan smo imeli v naši naselbini tudi v sredo, 29. junija zvečer, ko sta Mr. in Mrs. Zierle praznovala srebrni jubilej. Za ta slovesni netek so se vršile priprave skoro cel mesec poprej, ne da bi jublanta za to kaj vedela. Zadnje dni sta se naročila lepo število dvonogih živali, katerim smo rekli v starem kralju perutnina, ker sta nameravala za dan 30. junija povabiti nekoliko prijateljev v svojo hišo, kot spomin na 25letnico poroke. Seveda se je izvršilo vse drugače, kakor sta pričakovala in zato sta bila nematno presenečena, ko sta ju Mr. W. F. Kompare, naš slovenski advokat, in Miss Jennie Span, zelo agilno dekle, ki rada povzelo pomaga, pripeljala v našo cerkveno dvorano, ki je bila z malimi izjemami natlačena polna vsakovrstnih prijateljev, znancev in sorodnikov naših jublanton, katerih je bilo nad 300 tam zbranih. Predno se je pričel slovesen banket, so se strnili pevci in pevke pevskega društva Zarja in pevskega društva Slovan, prijatelji omenjenih jublanton, in prav ljubko zapeli dve pesmici v pozdrav jublantonu. Ob tej priliki se je zbralo na ta imeniten banket prav lepo število oseb tudi iz dru-

gih naselbin. Tako je med drugimi bil na tem banketu Mr. Stanley Zupan s svojo materjo Mrs. Zupan. Mr. Stanley Zupan je urednik "Our Page", glasila naše mladine, ki spada pod okrilje KSKJ. Izrazil se je, da je v So. Chicagi tako lepo, da kadar pride v So. Chicago, se ne more podati nazaj v Cleveland. Ne škodilo bi, če bi enkrat postala South Chicago in Cleveland eno mesto, potem bi ne bilo treba daleč hoditi na obisk. Tudi Mrs. Makovec iz Clevelanda se je udeležila tega banketa. Med mnogimi je bilo opaziti tudi naše politikase, kakor Mr. E. M. Cross, alderman Mr. Rowan in še mnogo drugih, katerih ne bom omenjal. Omenil pa bom, da so prili celo delegacije demokratske konvencije, ki je ravno tiste dni zborovala v Chicagi. To se bo morda komu zdelo neverjetno, a je res, ker Mrs. Zierle pozna že celotno Ameriko, od najvišjih uradnikov v Washingtonu, pa do najmanjšega pastirja v Texasu. Daryl je bilo pa toliko, da jih Mr. in Mrs. Zierle še sedaj štejeta, ker drugače bi bila že prav gotovo kaj pisala sama v časopisje. Najlepši dar je pa menda bila mala smrekica, okinčana s cvetličami in okoli nje se je blestelo 25 srebrnikov, da je kar vid jemalo. To je bil dar ožjih prijateljev in prijateljic jublanton.

Še en lep dan smo imeli, katerega moram tudi omeniti, in sicer v nedeljo, 3. julija, ko smo obhajali dan sv. birmne. Zakrament sv. birmne je prejel do 50 otrok in nekaj je bilo tudi že odraslih. Na nesrečo je pa bil ta dan ravno dež. Člani dr. Najsv. Imena so napravili v cerkvi prevz. gosp. škofu takimenovani špalir, za kar se je mil. g. škof prav lepo zahvalil. Tudi pevci so kaj lepo in mogočno zapeli "Ecce Sacerdos Magnus", kar je mil. g. škof tudi prav laskavo pohvalil, da dobro zapoje.

Na vrh vseh teh veselih dogodkov po moram poročati tudi žalostno novico, da si je ravno na dan sv. birmne, in to malo pred škofovim prihodom, zlomil roko Mr. Frank Bizjak, ki je tudi član dr. Najsv. Imena. Hotel je po stopnicah v dvorano k zbranim članom, da skupaj odkorakajo v cerkev, pa je bil tako nesrečen, da je padel in si zlomil levo roko. Mr. A. Jakše, naš slovenski grocerist in mesar z Buffalo Ave., ga je takoj naložil na svoj avtomobil in ga odpeljal k zdravniku in potem v So. Chicago bolnico, kjer je bil skoraj en teden. V soboto, 9. julija, se je podal iz bolnice in je sedaj pri Mr. in Mrs. Sašek na 98. Streetu in Avenue L., ker mu doma nima kdo postreči. Je namreč že od lanskega leta vdovec. Nesrečo rojaka obžalujemo in z njim sočustvujemo ter mu želimo, da bi kaj kmalu ozdravel. Pozdrav vsem. Novinar.

ŠIRITE AMER. SLOVENECA!

Čestitke. — Dovolj, prijatelji, da ti najpriljubnejše čestitam. Današnjega dne gotovo vse življenje ne boš pozabil. — Oprosti, saj se oženim šele jutri.

— Saj baš zato.

Srečanje. — Ti si prvi inteligent, ki sem ga nocoj srečal. — Torej imaš večjo srečo kakor jaz.

Iz zakonskega življenja. — Zena: Možiček, danes imam pa mnogo stvari, ki moram o njih govoriti s teboj.

Mož: Na to sem pa res radoveden. Navadno govoriš z menoj o tem, česar nimaš.

Plemenit darovalec. — Beate: Hvala, dobri gospod; kar 10 centov. Bog naj vam storil povrne!

Bogataš: To bi bilo šele 10 dolarjev. Kaj naj pa s tem počnem?!

V šoli. — Če gre šest dečkov na breg reke in dvema roditelji prepovedo kopati se, koliko se jih gre kopat, Mihee? — Vseh šest, g. učitelj.

Moderna žena. — On: Tega ne razumem! Vedno nova obleka. Včasih so bile ženske bolj štedljive.

Ona: Kaj boš govoril. Iz ene obleke svoje matere bi si jih lahko napravila pet!

VELIKO ROJAKOV ODPOTOVALO V STARI KRAJ

Na skupnem potovanju, katero je organizirala potniška pisarna Leo Zakrajšek v New Yorku, so odpotovali sledeči ameriški rojaki v stvari kraj: Mr. in Mrs. Kernik iz Canton, O.; Josip Kovach iz Thomas, W. Va.; Tony Zadel iz Jerome, Pa.; Joe Bene iz Frank Papeš iz Oakley, Wyo.; Katie Pavlich, Josephine Oberwalder, Mary Zupane in Antonia Yuvan iz New Yorka; John Ambro iz East Helena, Mont.; Ignac Volk iz LaSalle, Ill.; Louis Oražem iz Detroit, Mich.; Joseph Gačnik iz Ely, Minn.; Louis Jagodic iz New Yorka; Theresia Grivitz iz Clevelanda; Julia Golenko iz Steelton, Pa.; Pavla Bukovinski iz Clevelanda, O.; Josip M. Frankovich in Jos. F. Bajuk iz San Francisco, Cal.; Tomo Kursar iz New Yorka; Louis Zleto in Jos. Koprivec iz Clevelanda, O.; Frank Jager z družino iz Milwaukee, Wis.

ROJAKE IZ ZELENEGA ŠTAJERJA

opozarjamo, da smo prejeli v prodajo krasno knjigo, ki opisuje Celje in razne štajerske kraje. Prečitajte tozadevni oglaš v današnji številki tega lista in potem takoj pišite po knjigo, dokler zaloga ne poide

TARZANOV SIN

(89)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Minula je noč, in Korak je po svoji pameti dobro vedel, da sion ga ne bo rešil iz obvez, ker nima pameti. Meriem in Baynes sta jedila ob reki proti severu. Mladi Anglež Baynes je bil precej nevarno obstreljen od nekega Araba in je težko potoval. Oba Meriem in Baynes sta želela čimprej doseči Bwanovo farmo in tam bi se dobila pomoč. Kmalu so našli na skupino lovcev. Bil je veliki lovec Bwana in njegovi zamerski služabniki.

Veliki lovec, kakor hitro ju je zagledal je nagle priglotal k njima. Njegov srč pogled je pričal, da ni prav dobre volje. Predno je kaj rekel, je poslušal Meriem, ki mu je povedala svo dogodbno, odkar je bila izginila iz farme. Ko je končala, se je zdelo, da je pozabil Baynesa in je radovedno vprašal: "Kje je Korak? Ali si ga videla?" — "Da sem", je odgovorila Meriem "tako natančno, kakor sem videla zdajle Tebe."

Nato je vprašal veliki Bwana še Baynesa, naj mu opiše Koraka. Končno mu ga je opisala še Meriem. "Visok je skoro, kakor ti, in oči imajo kakor ti." Nato se je veliki lovec obrnil k svojim služabnikom in ukazal: "Sprejmite domov gđ. Meriem in Baynesa, jaz grem v džunglo." — "Dovolj mi, da grem a Teboj", je prosila Meriem. "Ti greš iskat Koraka in jaz bi šla rada s Teboj." — "Ne, Tvoje mesto je pri človeku, ki ga ljubiš", je odgovoril Bwana.

Baynes je bil slab. Bwana je ukazal raztegniti platneno nosilnico in zapovedal naj nese Baynesa domov na fatno in tamkaj zanj skrbe. Tudi Meriem je ukazal, naj gre domov na farmo. Veliki Bwana je stal precej časa in pazil za karavano, dokler ni izginila iz vidika. Meriem je bila otožna in ni šla rada z karavano. Njeno srce je bilo sedaj pri Koraku. Bwana je imel rad arabske čedke, kakor svojo hčer. In kdo je bil ta Bwana?

LEPOTA SLOVENIJE
JE SLIKANA IN OPISANA V KNJIGI
'Gorenjska'
To je knjiga, ki jo bo z velikim užitkom bral vsak Slovec, kaj šele sinovi in hčere prekrasne romantične Gorenjske, ki tvori najlepši del slovenske, kakor tudi jugoslovanske zemlje.
Sinovi in hčere prelepe romantične Gorenjske, bodo v tej knjigi našli v besedi in sliki svoje mle rodne vasi, trge in mesta, svoja pstra gorenjska polja in livade in svoje divne lepe gorenjske gore in planine.
V knjigi je opisana zgodovina in sedanost skoro vseh gorenjskih mest, trgov in vasi.
Ima nad 250 pokrajinskih slik, ki predstavljajo gorenjska mesta, trge in vasi, pstra polja in livade in divne gorenjske gore in planine.
PIŠITE PO NJO ŠE DANES! — STANE S POSTNINO \$2.00
KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEČ
1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jersin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornik: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.
3. nadzornik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Av., Canon City, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
2. porotnik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.
3. porotnik: Rose Grebenc, 873 E. 72nd St., Cleveland, Ohio.
4. porotnik: Edvard Tomšič, Box 121, Farr, Colo.
5. porotnik: Peter Blatnik, Box 286, Midvale, Utah.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavne tajnike, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelke, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovancem, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošljite glavni tajnik na zahtevo vse pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

Dopisi lokalnih društev

"Z.S.Z. nudi zavarovalnico za celo vašo družino!"

PIKNIK NA KALČEVIČEVI FARM

Denver, Colo.

Članice društva Kraljice Sv. Rožnega Venca št. 7, ZSZ, se ujudno vabijo, da se vdeležijo piknika, ki ga priredi vsa tri društva ZSZ v Denverju, v nedeljo 31. julija na Kalčevičevi farmi. Obenem se ujudno prosi, da pripeljete s seboj svoje prijatelje in znanke, kajti čim več nas bo skup, tem boljše se bomo zabavale. Za one, ki nimajo svojih avtomobilov, bo preskrbljena vožnja, z ozirom na to, da pridete na omenjeni dan popoldne v Dom Slovenskih Društev in odbor bo gledal, da bošeto gotovo prišli na piknik, kakor tudi bo preskrbljeno, da vas bodo nazaj pripeljali. Onim, ki imate pa svoje avtomobile se pa svetuje, da greste od Doma Slovenskih Društev naravnost proti mestu Frederick po Washington St. in 9 milj od doma boste našli ob Washington cesti omenjeno Kalčevičevo farmo, kjer se bo vršil skupni piknik.

Drage sestre, ker bo to edini piknik, ki ga bo imelo katerokoli ZSZ društvo v Denverju to poletje, zato se vas še enkrat najuljudneje prosi, da se istega gotovo, s svojimi prijatelji udeležite. Vstopnina bo prosta in na pikniku bo vse preskrbljeno za žejna grla, lačne želodce in srbeče pete. Torej pridite brez izjeme vsi, ki vam je mogoče.

Z sestrskim pozdravom ostajam vam udana za veliko udeležbo.

Jos. Debelak,
preds. Kr. sv. Rož. Venca
št. 7, ZSZ.

"Vsaki član, naj pridobi vsaj enega novega člana!"

ZSZ ENGLISH SECTION

"Z.S.Z. protection for the whole family."

CHICAGO YOUNGSTERS
BRANCH NO. 2 W.S.A.

Chicago, Ill.

Well, the unexpected has happened. The Pueblo Boosters received first prize in our just concluded campaign for new members. Well, the Pueblo Boosters deserve all the credit in the world. Permit me to extend my sincere congratulations to all the officers and members of the Pueblo Boosters Branch No. 3.

The Chicago Youngsters Branch will hold its annual picnic on July 27, 1932. Every member should be in front of the church by 9:00 A. M. on that date where the transportation facilities will await them. Refreshments will be served and all kinds of games will be played at the picnic.

Last Saturday little Helen Vauri (sister of Ignac and Ernest Vauri, two of our members) was buried. She met with an accident on Thursday and died on the same day. My sincere sympathies to the entire Vauri family.

At our last meeting the winners of the George Washington story writing contest received their prizes. I thank the judges for choosing the writer as the best story writer.

The lucky winner of the door prize was Agnes Mladic. Who's going to be the next winner? Frances Primozich went with us on a little vacation last week. From her happy disposition I presume she enjoyed the trip and water.

Our supervisor, Mr. Frank Primozich, smokes only the best cigars lately. Apparently the depression didn't get him and I'm darn glad of it.

Oh yes! I must not forget that the sum of \$40.00 has been distributed among the members as premium for new members. Most of it was received by our supervisor Mr. Leo Jurjovec Sr. who paid most of the premiums in advance.

Up to this time I have failed to notice any write-ups from our new officers. What's the matter? You all were active and hard workers in the branch before. It's up to you now to let the public and members in general know what's going on.

I better stop before the editor cuts me off.

Faternally yours

Leo Jurjovec Jr.

VSE LINIJE IN PARNIKE

Spodaj imenovana slovenska trdka zastopa vse važne trans-atlantske linije

in zato lahko odpremi vsakega potnika na katerem koli parniku.

V vašem interesu je, da se, kadar mislite na potovanje v stari kraj, ali od tam sem, vselej obrnete na staro, znano in zanesljivo domače podjetje

Leo Zakrajšek
General Travel Service

1359 Second Avenue,
NEW YORK, N. Y.
13 let v tem poslu.

TO IN ONO

ZASLUŽENA KAZEN

Lord Cannel v Londonu je kupil pri nekem kapitanu krasno tigrasto mačko iz Indije. Izredno velika, redka in lepa žival je izzvala splošno navdušenje pri njegovih znancih. Lady Cannel se je hotela postavljati z novo igračo in pričela mačko dnevno voditi na sprehod. Mačka seveda ni rada sledila gospodinji na jermenu po preobljudenih londonskih ulicah. A njena gospodinja je kmalu izmislila še novo muko. Obesila je mački na vrat svojo ročno torbico. Odvezala je torbo, če je šla v trgovino nakupovat, in jo zopet pritrčila na ovratnik, če je prišla nazaj na ulico. Nesrečna mačka se je stalno otapala in se poskušala otresti ne ljubelega bremena. Na ulici so se dnevno ponavljali neljubi surovi prizori. Naposled se je nekoč zaletela podivjana mačka v izložbo nekega zlatarja, v obupu razbila steklo in se občutno poškodovala. Stražnik, ki je bil priča dogodka, je ovadil lastnico mačke. Sodnik je priznal, da je kriva lady Cannel trpičenja živali, ji prepovedal mačko vlačiti po ulicah in jo obsodil na 50 funtov globo. Če ne bo zalegla ta sicer izdatna kazen, bo prihodnjič romala gospa v zapor.

DREVO SMRTI

V notranjosti Afrike so gozdovi, v katerih raste skrivnostno drevo smrti. Tako ga imenujejo domačini. Po njih opisu je drevo zelo visoko in ima bele cvetove, ki izločajo močan vonj, ki najprej omami, končno, zlasti če traja vdihavanje njegovega vonja dalj časa pa tudi usmrti človeka.

Rastlinoslovci domnevajo, da je učinek, kakor ga opisujejo domačini, mogoče, to pa zaradi tega, ker proizvajajo drevo strupe, ki omamljajo in uničijo človeka. Domačinom služi drevo smrti tudi v neko praktično svrhu. Kadar obsodijo koga na smrt, ga enostavno privežejo na to drevo in ga prepuste usodi. Z vdihavanjem strupenega vonja se obsojenec najprej onesvesti, potem pa umre, baje brez bolečin.

KAKO SO GRADILI LADJE V STAREM VEKU

Osušitev Nemijskega jezera sicer ni prinesla na dan tistih neprecenljivih zakladov, ki jih je pričakoval Mussolini s to svojo akcijo, pač pa je z odkopom obeh v jezeru potopljenih Kaligulovih ladij prav znatno razširila naše znanje o brodogradni umetnosti v starem veku.

Našli so n. pr. železno sidro z gibljivim trupom, kakršnega je patentirala britska admiraliteta — šele 1800 let pozneje. Celo posebno obliko ladijskega gredlja, ki jo danes preizkušajo in ki daje ladij večjo stabilnost in hitrost, so baje ugotovili na obeh ladjah. Med drugimi posebnostmi so našli

NASLEDNIK DAWESA

Gardner Cowles, Sr. izdajatelj lista "Des Moines Register and Tribune", ki je bil te dni imenovan naslednikom Dawesa, kot član direktorija od Reconstruction Finance Corporation.

tudi pravi krogelni ležaj in salko za črpanje vode iz ladijskega trupa. Rimljani so tudi izvrstno poznali material za gradnjo ladij, kar dokazuje uporaba impregniranega lesa, bronca, ki ni rjavelo itd.

ČE ŽENA ŽUPANUJE

V mestecu Kobilniku, na Češkem je bila kot zastopnica agrarne stranke pri zadnjih občinskih volitvah izvoljena za župana gospa Kitka. V začetku je šlo še nekako. Nedavno pa so občinski odborniki poslali višji oblasti pritožbo proti njej in zahtevajo, da naj se njena izvolitev razveljavi in razpišejo nove volitve župana. V pritožbi, ki so jo podpisali vsi odborniki, med drugim navajajo, da je gospa županja sklicevala seje kar v svoje stanovanje. Na teh sejah je imel glavno besedo njen mož, ki pa sploh ni občinski odbornik. Njegova je vedno obveljala, če pa se je kak odbornik protivil, ga je gospa županja temeljito okregala.

POŠTENI DAVKOPLAČVALCI

Lani je prvič dovolila angleška davčna uprava plačevanje davkov v obrokih. Plačevalci, ki niso mogli plačati odmerjenega davka, so lahko sklenili s svojim kontrolorjem preprosto gentlemenko pogodbo. Obljubiti so mu morali v uradnih prostorih, da bodo ob določenih terminih redno poravnali obroke. Malokdaj je verjel, da bodo plačevalci zvesti dani besedi. Dnevnik so preokovali, da bo imela davkarja samo veliko sitnosti. Zdaj je izšlo uradno obvestilo, da se

POZOR!

Na tisoče Slovencev in Hrvatov se mi je zahvalilo za mojo zdravilo, katere so razpili z najboljšim uspehom, kakor za lase, reumatizem, rane, in za vse druge kožne in notranje bolezni. Mnogi mi pišejo, da je moj brezplačni cenik vreden za bolnega človeka nad 500. — Zaradi tega je potrebno, da vsakdo takoj piše po moj brezplačni cenik za moja REGISTRIRANA in GARANTIRANA ZDRAVILA.

JAKOB WAHČIČ,
1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio

je v celem poslužilo plačevanja pod častno besedo do 2000 davnih obveznikov. Vsi razen enega samega zamudnika so stalno redno na prvo zahtevo plačali svoje obroke.

ELEKTRIČNO DVOKOLO

Holandska tvornica za izdelovanje žarnic v Eindhovenu je zgradila električni bicikel, ki ga poganjata elektromotor in električni akumulator. Dovoljenje za izdelavo takšnih koles so že dobile nekatere holandske tvornice. Posebna akumulatorska baterija, ki je vgrajena v kolesni obroč, daje tok za električni stroj, ki leži poševno pod sedenjem in žene od tam zadnje kolo s pomočjo verige. Električno kolo napravi lahko 70 km nepretrgane vožnje in vozi z brzino 20 km na uro.

GIGANTSKI NAČRT

Na mednarodnem kongresu za gradnjo cest v Milanu je sporočil predsednik Mednarodnega urada za delo v Ženevi, Albert Thomas, da se pripravlja načrt za zgraditev večjega omrežja cest v Evropi. V naslednjih petih letih se bo zgradilo 14 tisoč kilometrov novih cest, v katere bodo graditelji vložili 4.200.000.000 zlatih frankov.

Na ta način bo mogoče zaposliti v prvem letu gradnje 180.000 delavcev, v drugem letu 470.000, v tretjem letu 560.000 in v četrtem letu 655.000 delavcev. Za financiranje tega načrta se bo povzelo davek na bencin, ki se ga porabi okroglo 10 milijard litrov letno, za 3 do 4 zlate ciotinke franka pri litru. Kapital za zgraditev cest se bo na ta način amortiziral v 15 do 20 letih.

DELAVEC KOT IZUMITELJ

Portugalski delavec Mario da Silva, ki je zaposlen v lizbonskem pristanišču, je izumil aparat, ki zanesljivo ugotavlja nahajališče potresnečene podmornice. Električna struja avtomatično odklopi rešilni pas na krovu podmornice, čim se ta potresneči. Pas s prižgano žarnico splava na morsk površino. Poskušanje so dobro uspeli. Morebiti bo postal delavec bogataš, vsakakor pa je dobitnik človeštva, ker bo rešil marsikatero žrtev oceanskega groba.

NAJVIŠJA RASTLINA NA SVETU

V narodnem parku Avstralije, ki leži 20 milj od Sydneya, raste evkaliptus, ki se je povzpel 174 čevljev nad vse rastline svoje vrste, ki dosežejo povprečno višino od 100 do 400 čevljev. Drevo je 17 čevljev višje od Washingtonovega spomenika in dakrat tako vi-

PODADMIRAL CLARK

Podadmiral Frank H. Clark, ki poveljuje lovski in zasledovalni skadrili ameriškega brodomstva. Njegova zastavna ladja je bojna ladja Augusta. Stopnjo podadmirala je prejel februarja 1927.

soko kakor washingtonski Kapitol.

JOZUA PRED JERIHO

Raziskovalci londonskega Britskega muzeja so pravkar našli v Tel-el-Amarni v Egiptu veliko število kamenitih tablic z zanimivo vsebino. To so poročila namestnikov iz različnih palestinskih mest, med drugim tudi Jerihe, ki nujno prosijo faraona za pomoč. Rotijo ga, naj pošlje vojsko in pred vsem oklopne vozove (nekdanje tanke), ker ogrožajo deželo tolpe kočujočih rodov 'habiru'. Ti habiru so egiptovska oznaka za Hebrejce, one žide, ki so takrat pod vodstvom Josve Navina napadali Jeriho. Poročila so naslovljena na faraona Amenhotepa III., ki je zasedel prestol 30 let po smrti Amenhotepa II. Arheologi so že poprej zanesljivo ugotovili, da so zastupili Izraelci Egipt prav pod Amenhotepom II. Tablice, najstarejša ohranjena vojna poročila, vnovič dokazujejo popolno zanesljivost kronologije v Sv. pismu stare zaveze.

MED IRSKO IN ANGLIJO

London, Anglija. — Ponovni sestanek med MacDonaldom in De Valero ni rodil zaželenega uspeha. De Valera vztraja pri svojem, da se odpravi prisega angleški kroni in da se ukine letna plačila. Ta letna plačila iz-

hajajo iz starih časov, ko so angleški lordi in drugi visoki ljudje imeli v posesti irsko zemljo in so jo dajali irskim kmetom za gotovo najemnino v obdelavo in delno last. Ker Irce odpovedujejo nadaljnjo tozadevno pokorščino Angliji, so Angliži nastavili na irski izvoz visoke carine. Irce pa na angleške in boj traja naprej.

POZDRAVI IZ NEW YORKA

Pred odhodom na parnik Ile de France pozdravljam še enkrat vse rojake širom Amerike, zlasti one v East Heleni, Mont. in vsem priporočam tvojemu Leo Zakrajšek v New Yorku zaradi njene kulantne postrežbe. — Na veselo svidenje. — John Ambro.

Ko odhajam v stari kraj na parniku Ile de France, pošiljam najlepše pozdrave svojim sorodnikom in prijateljem v San Francisco, Cal. in Butte, Mont., zlasti Mr. in Mrs. Barich, Mr. in Mrs. Slane ter družino Mary Fabjan v San Francisco, ter Frank Kravich, Mr. in Mrs. Timms, Johna Krupica in Mike Speharja v Butte, Mont. Vsem kličevo pozdravljeni in na svidenje. — Leo Zakrajšek v New Yorku pa se lepo zahvaljujeva za prijazen sprejem in točno postrežbo. Priporočam ga vsem Slovincem po Ameriki. — Jos. M. Frankovich in Jos. W. Bajuk.

S parnika Ile de France še enkrat pozdravljam svojega brata Franka Zadelca in družino v Uniontown, Pa. ter brata Louisa v Jerome, Pa. Pozdravljen. Sporocam jima, da sem bil od tvrdke Leo Zakrajšek v New Yorku boljše postrežen, kakor sem pričakoval. Na svidenje nazaj v Pennsylvaniji. — Tony Zadel.

Od obale Atlantskega oceana pozdravljam vse svoje prijatelje v Oakley, Wyo. Onim, ki so naju spremili na postajo pa lepa hvala. Poseben pozdrav sestri Ivani Čeliga, njenemu soprogmu in družini. Izrekava pa tudi zahvalo Leo Zakrajšku za njegov trud in dobro postrežbo. Rojaki, kadar potujete v stari kraj, obrnite se nanj, pa vam ne bo žal. — Joe Benc, Frank Papeš.

Predno se podam na široki ocean na parniku La France, pozdravljam še enkrat vse svoje prijatelje v Pittsburghu, Pa., zlasti Mr. in Mrs. John Krotec in družino, dalje družino Mr. in Mrs. Nick Staresinich, Mr. in Mrs. Math Sute, Mr. in Mrs. Math Pavlovich, dalje tudi Pete Staresinich, Mihaela Kroteca, Math Brezovicica, Math Maronica, Nick Ivanušica, John Kriznika, Tony in Steva Sudeca, Speharja, Latina in posebej še Mr. George Herbsta. Ako centi katerega v naglici pozabili, naj oprostijo. Vsem kličem pozdravljeni in na svidenje. Kočno želim pa priporočiti vsem svojim prijateljem v Pittsburghu in drugod rojaka Leo Zakrajška v New Yorku, kajti mi vsi smo bili prijazno sprejeti in dobro postreženi ter zadovoljni odhajamo na parnik. Na svidenje v Jugoslaviji. — Frank Spisic.

ČISTO MLEKO ZA VAŠE ZDRAVJE,
ZA VAŠE OTROKE IN ZA CELO DRUŽINO,

— iz —

Wencel's Dairy Products

2380-82 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois
Telefon Roosevelt 3673

Na razpolago vam za vaše zdravje v svojih novih modernih svetlih mlekarstvih prostorih.

ROJAKI IZ ZELENEGA ŠTAJERJA

RAVNOKAR

smo prejeli prvo knjigo:

'MESTA DRAVSKE BANOVINE'

Ta knjiga vsebuje krasni opis mesta Celje in raznih krajev iz Zelenega Štajerja.

Knjigo krasi nad 30 lepih pokrajinskih krajev. Morda boste našli svoj rojstni kraj v njej, če ste iz teh krajev doma. Vsak Slovenec, zlasti pa rojaki iz prelepega zelenega Štajerja, bi morali imeti to zanimivo slovensko knjigo v svoji hiši.

Knjiga se prodaja z ozirom na sedanje slabe čase za malo ceno samo

40 centov s poštnino vred

Pišite še danes ponjo in v pismo priložite znamke, ali pa poštni Money Order ter pošljite naročilo na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

SILNO ZNIŽANJE CEN

Ljubljana.

na slavnih ladjah
SATURNIA in VULCANIA

ZA VOŽNJO NARAVNOST V STARI KRAJ
brez presedanja, carinskih sitnosti in drugih železniških voženj
iz New Yorka v Dubrovnik ali Trst

VULCANIA—3. avgusta
SATURNIA—20. avgusta

Za cene in vsa ostala pojasnila se obrnite na svojega agenta
COSULICH LINE 180 W. WASHINGTON ST.
CHICAGO, ILL.

Mlinarjev Janez

SLOVENSKI JUNAK ALI UPLEMENITBA TEHARČANOV

Sestavljen po narodni pripovedki iz srede
petnajstega stoletja F. Kočevar

Pred šotorom sta stala dva orjaša-kaviteza v sivojeklenih oklepkih. Na desni strani šotora so bili napravljeni sedeži za celjsko gospodo, viteze in tuje goste, na levi pa za teharskega župana in njegovo starešinstvo. Pred sedeži je bil ogrnjen precej velik prazen prostor, da se ljudstvo ni moglo gnjesti prav do šotora, kajti ljudi je bilo čedalje več in šum od ure do ure večji.

Glasonoša stopi pred grofov šotor in trikrat zatrobí na bogato z zlatom in srebrom okovani bivolov rog. Vse utihne in pričakuje, kaj da bo. Glasonoša obesi rog čez ramo, seže v oprsni, izvleče pismo, se oddahne in začne brati: "Možje, Teharčani in okoličani! Pozvani ste semkaj, da si izvolite novega načelnika. Volilo ga bo vaše častito starešinstvo ob načelnstvu vrlega vašega župana. Kogarkoli zadene volitev, in bodi dotični vaš prijatelj ali sovražnik, vsak izmed vas ga mora poslušati in njegova povelja strogo izpolnjevati, kolikor se namreč tičejo mira v deželi in poveljništva v boju. Tako vam naroča Urh, grof celjski, ortenburški, knez zagorski, ban hrvaški, slavonski itd., itd."

Glasonoša zopet trikrat zatrobí in odstopi. Župan in z njim sedem teharskih starešin se poda v šotor, za volitev prirejen, in sedejo. Župan razdeli črne tablice s pisali. Vsak navzgor napiše ime tistega, ki ga hoče izvoliti ter položi tablico v skrinjico, temu namenjeno. Skrinjico neso nato grofu, ki jo odpre, vzame tablico za tablico in je, ko prebere in položi na stran. Na vseh tablicah je stalo eno in isto ime in vsled tega je položil grof vse na en kup. Vse je bilo tiho, kakor v grobu. Glasonoša zopet nastopi in zatrobí. Sedaj se dvigne grof in pravi: "Častito starešinstvo je izvolilo enoglasno za novega načelnika Mlinarjevega Janeza!"

"Slava, slava mu!" je vikalo zbrano ljudstvo in tisoč in tisoč mož je vihtelo svoje klobuke po zraku. Klicev radosti in veselja ni bilo ne konca ne kraja. Glasonoša vnovič zatrobí, naj bodo tihi. Grof nadaljuje: "Mlinarjev Janez naj stopi semkaj, da ga spoznam in da mi pri-seže zvestobo in pokorščino!" Zopet nastane med narodom šum in vrišč, vse se gnjeje proti grofovemu šotoru, kjer bi se naj pokazal Janez. V tem trenutku se rije, na čelu jim šimkov Tone, kopica teharskih fantov z Janezom v sredi v grofov šotor in živa ulica se dela pred njo proti šotoru. Janez se ponosno ozira na vse strani, kakor bi iskal koga sebi enacega. Ni ga bilo videti nikogar, da, celo podobnega mu ne. Pogum na visokem čelu, hrabrost na lepo zakravljenem nosu, predznost v sokolovem pogledu in jakost v ponosnem pokretu so bile lastnosti, ki so ga odlikovale izmed vseh drugih. Janez preskoči ograjo in hiti po stopnicah do grofovega šotora, kjer se spodobno, toda moško prikloni, kakor se to spodobi junaku. Grof mu odzdravi, vstane in predstavi novega načelnika narodu. Slava in živio klicem ni bilo ne konca ne kraja. Grof potegne svoj meč iz nožnice in udari s ploščnato kline Janeza trikrat po plečih, rekoč: "Bolje ti je biti vitezom, kakor služabnikom! Od sedaj si mi enakoroden, ker si postal načelnik teharskega krdela, katero je najpomembnejše in najvrednejše v celi vojski. Vodi ga vedno k zmagi in bodi mu sam izgled hrabrosti in junaštva. Diči naj te pred vsem drugim pogumnost, da raje slavno pogineš, kakor bi se sramotno umikal. V tem oziru mi prisezi sedaj trdno vernost, poslušnost in udanost ter točno izpolnjevanje mojih povelj."

Janez dvigne tri prste desne roke proti nebu, rekoč: "Prisegam in obljubljam, kakor mi resnično Bog pomaga!" Ves ondi zbrani narod je čul te njegove besede. Grofovi služabniki prineso viteško opravo. Pripro mu svetel jeklen oklep na prsi in pripašejo mu velik križast meč okoli ledij. Glavo mu pokrijejo s svetlo čelado in na levo ramo mu obesijo širok železen ščit. Končno vzame Janez še novo zastavo v roke in se tako napravljen obrne k narodu, rekoč:

"Teharčani! Božja previdnost me je izvolila po vašem častitem starešinstvu za načelnika junaškemu našemu krdelu. Slišali ste mojo prisego. Teharčani, zlasti pa vi mladeniči moji, ki niste še prišli za plug, bodite vedno pripravljene, kadar nas potrebuje naš gospodar, grof Urh, na nas popelje na bojno polje slave v borbo za domovino, vero in domače ognjišče. V tem resnem trenutku vas zaklinjam pri živem Bogu, da se tej naši zastavi nikdar ne izneverite, da jo pogumno branite do poslednje kaplje krvi. Slava in iz novega proslavljenja naj plačola pri našem krdelu, dokler še enega izmed nas obseva solnce božje. Fantje moji! Daleč po svetu slovi slovensko junaštvo. Turek in Nemec, Madjar in Lah poznajo naše ostre meče in že ob ukanju slovenskih trum jim upada srce. Zatorej fantje, ne udajmo se! Stara slovenska hrabrost se ne sme v nas izneveriti in pokazati hočemo svetu, da smo Slovenci neprebitne skale, kadar smo združeni in složni. Živela torej naša sloga! Živelo naše starodavno slovensko ime."

"Živio, živio, živio!" je odmevalo med narodom od ene strani do druge.

S tem je bil videz slavnosti pri kraju in nekateri so jeli že misliti na odhod, kar glasonoša zopet zatrobí. Vse obstoji in pričakuje, kaj da še bo. Grof stopi iz šotora s pismom v roki ter pozove župana in sedemico starešin pred se. Ko le-ti pridejo, pravi grof:

"Teharčani! Ker ste mi že v raznih nadlogah prihiteli vedno radi na pomoč, ker so vaši sinovi vedno drage volje prelivati svojo kri za me in skupnega sovražnika pogumno zavračali od rodni nam mej in ker so moje ljube Teharje prvi stebri moji rodovini, sem se odločil, nadariti vas za to. Lepše prilike bi si pač ne mogel želeči za to, kakor je ravno današnja volitev. Dal sem torej napisati pismo, na podlagi katerega vas zaradi vaših zaslug do moje rodovine vplemenitujem — vas in ves vaš rod na vekov veke. To pismo izročam sedaj vprito celega naroda in starešinstva vašemu županu. V grb sem vam dal od svojih treh zvezd dve, v znamenje, da ste prvi za menoj, da spoznate, da ste mi pred Bogom in svetom enakorodni in enakovredni!"

Nepopisljiva radost nastane med zbrano množico in vse je poskakovalo, se objemalo in plesalo ter kovalo grofa zaradi tolikšne nepričakovane velikodušnosti: v zvezde. Janeza dvignejo fantje na širokem ščitu kvišku ter ga nosijo okoli. Vse se je gnjetlo k njemu, vse ga je pozdravljalo in mu častilo. Kaj pa šele njegovi sorodniki! Kar skušali so se, kdo ga bo prvi pozdravil, kdo mu bo prvi segel v roko. (Dalje prih.)

Samo cent in pol stane "Amerikanski Slovenec" naročnik dnevnice in vendar koliko zanimivosti in koristnega berila najdete v njem za ta cent in pol!

DVE NOVI COLUMBIA PLOŠČI

25180—Dekle, kdo bo Tebe troštav,
Jaz pa vrtec bom kopala, poje Mary Udovich
in Josipina Laushe75c

25181—Želel bi, da bi bil ptica,
Oj z Bogom ti planinski svet, poje John Germ.....75c

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

25097-F—Dekle to mi povej,
Pastir, bariton, A. Šubelj.....75c

25098-F—Golobčička, polka,
Repač, banda, dve harmoniki75c

25099-F—Zvedel se mnekaž novega,
Micka, ženski duet, Udovič in Lavše75c

25100-F—Zagorski zvonovi, narod. pesem,
Vsi so prihajali, nar. pesem; poje A. Šubelj.....75c

25101-F—Bleški valovi, valček,
Lepa Josefa, polka, harmonika, Špehek.....75c

25102—Morje adrijsko, pevsko društvo Zora,
Ciciban, bariton Ant. Šubelj75c

25103—Moj očka ima konjička dva,
Urno stopaj; Špehek in sin, harmonike.....75c

25104-F—Gozdnič je že zelen,
Po gorah je ivje, petje Udovič in Lavše.....75c

25105-F—Kak ribcam dobro gre,
Ciganski otrok, petje, Udovič in Lavše75c

25106-F—Al me boš kaj rada imela,
Ljubca moja, kaj si strila, petje, sestre Mihilič.....75c

25107—Dobro jutro, ljubca moja,
Ko dan se zaznava, žensko petje, duet.....75c

25108—Od kje si dekle ti doma, valček
Zgaga polka, Lovšin, harmonika75c

25109—Je pa davi slanica padla
Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madic.....75c

25110—Ljubca, kod si hodila,
Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madic.....75c

25111—Leži, leži ravno polje,
Oh, ura že bije, duet,75c

25112—Oh, ura že bije, duet,
Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše.....75c

25113—Iz dolenskih gor, polka,
Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina".....75c

25114-F—Dekleta v kmečki brivnici,
Pridi sveti Martin, Adria in Dajčman.....75c

25115-F—Jest pa eno ljubco imam,
Imam dekle v Tirolah, Udovich in Lauše.....75c

25116—Dobro srečo za kravo rdečo,
Živela je ena deklica, Adria-Dajčman75c

25117—Selsko veselje,
Ljubca je videla, ženski duet75c

25119—K oknu pridi, Zora Ropas in A. Šubelj,
S'pod kence pri eni hiši bil, R. Banovec in A. Šubelj.....75c

25120—Pod okence pridem, Ropas in Šubelj,
Ko so fantje po vasi šli, Ropas-Banovec-Šubelj.....75c

25122—Tam za goro zvezda sveti,
Naša kri, moški kvartet Adria z Dajčman godbo.....75c

25123—Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo,
Planinarica, pevski zbor Domovina75c

25124—Moji tovariši so me napravili,
V Šmihelu jaz hišo imam, duet Udovič in Lauše.....75c

25125—Dober večer, ljubo dekle,
Moja kosa je križnava, duet Banovec in Šubelj.....75c

25126—Vetrček po zraku gre,
Kaj sem prisluzil, Udovich in Lauše75c

25127—Brez cvenka in brez soli,
Predpustna, kom. scene, pevci Adrie, Hoyer trio.....75c

25128—Katarina, polka,
Moja ljubca, valček, Hoyer trio75c

25129—Gozdni valček,
Veseli godec, polka, igra Hoyer trio.....75c

25130—Velikonočna, 1. in 2. del, duet, moški in ženski gl.....75c

25131—Lovska,
Kdor hoče furman bit, ženski duet75c

25132-F—Na morju, 1. in 2. del, pojejo pevci Adrie,
igra Hoyer Trio75c

25133-F—Prodana nevesta,
Oj dobro jutro junfca75c

25134-F—Kranjski Janez v New Yorku, 1. in 2. del, zelo
zanimivo in humoristično75c

25135-F—Večerni valček,
Hopasa polka, Hoyer Trio75c

25136-F—Po gorah grmi in se bliska, duet,
Na klopici sva sedela, duet75c

25137-F—Tam kjer lunica, narodna, Vičar tenor,
Škranček, narodna — Vičar tenor75c

25138—Vesela Urška, valček,
Ribčan Urban, polka, Hoyer Trio75c

25139—Kadar boš ti vandrat šu ..., duet,
Uspavanka, duet, gdč. Loushe in Udovič.....75c

25140—Pleničice je prala,
Kaj mi nula planinca, duet, gdč. Louše-Udovič.....75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošiljamo.

Naročilom priložite potreben znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljave. — Naročila blagovolite poslati na ravno!

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

O TEM IN ONEM

SVETOVNA ZGODOVINA V GRAMOFONSKIH PLOŠČAH

Pruska država si je omislila že pred časom svojevrsten arhiv,

v katerem zbira izraze svetovnega življenja v podobi gramofonskih plošč in fotografskih slik. Voda tega arhiva prof. dr. Wilhelm Doegen je te dni imel predavanje, v katerem je predaval celo vrsto teh plošč, združenih s projiciranjem zadevnih slik na platno. Občinstvo je doživelo svoje majhno presenečenje. Imelo je priliko, da je videlo in slišalo tedanjega vojskovodjo Hindenburga, kako govori svojim vojakom pred bitko pri Tannenbergu, kancelarja Bethmanna-Hollwega, ko napoveduje v držav. zboru 1917 preureditev Nemčije po vojni, Fridricha Eberta, ko polaga prisego kot prvi predsednik nemške republike in še nešteto drugih dogodkov iz svetovne zgodovine zadnjih desetletij, o katerih si širša javnost nikoli ni predstavljala, da so nam ohranjeni v tako živi obliki.

Prof. Doegen je ob tej priliki povedal mnogo zanimivega o delovanju in organizaciji pruskega "zvočnega arhiva". V vojnih letih je obiskal s komisijo znanstvenikov nešteto ujetniških taborišč po Nemčiji in je povsod snemal govorico, petje, molitve pripadnikov vseh narodov, ki jih je obenem ovekovečil s tisoči in tisoči fotografskih posnetkov. Tako je nastala zbirka, ki je neprecenljivo znanstveno vrednost. Samo od angleških ujetnikov je ohranil 33 angleških dialektov v plošči, 87 zamorskih rodov je zastopanih s svojo govorico, glasbo in petjem. Tu imaš priliko slišati in videti Škote z njihovimi dudami, ruske zore, ki pojejo "Večerni zvon" ali turške pogrebne v taboriščih umrlih tovarišev, Francoze s provansalskimi ljubezenskimi pesmicami, zamorce, ki brzojavljajo najzametnejše znake svojega bobenskega jezika na izvotljenih drevesnih deblih, mohamedanske muzee, Srbe z narodnimi pesmimi, Belgijce, Italijane, Indce itd.

Na neki plošči govori Viljem II. v avgustu 1914, von Buelow je zastopan z govorom v državnem zboru iz 1907, Hackel čita iz ene svojih knjig kakor Galsworthy, Rabindranath Tagore čita neki odstavek v sanskritu, Eckener o svojem ameriškem poletu z "Grofom Zeppelinom" 1925, ga. Pankhurstova govori o ženskem vprašanju, ne manjkajo niti cesar Franc Jožef, MacDonald, Emin paša, Sven Hedin, Rudolf Eucken in nepregledna množica drugih prominenc.

Posebno vrednost imajo plošče iz eksotičnega sveta, ki so ohranjene v enem samem izvodu. Tu čuješ n. pr. tibetski svetiščni spev, afgansko "gazel", vesla-vo pesem nekega zamorca in Konga itd. Ohranjeni so tudi zvoki iz narave in tehnike; živalski glasovi, bonenje morskih va-

lov ob skalnem bregu, nevihte, strel iz pušk, ropotanje propelejev...

Zvočni arhiv obiskujejo in upravljaajo mnogi interesi, di-jaki, glasbeniki, učitelji jezikov, učenjaki, ki si ne morejo privo-sčiti dragih potovanj p svetu, podjetja za zvočne filme. — Otvori se v zvezi z arhivom "zvočni muzej", ki bo do-stopen vsej javnosti in ki mu pomena pač ni treba še posebej poudarjati. Vsekakor deluje in se razvija tu ustanova, ki ima že za naše čase neprecenljiv pomen, za bodoče čase pa tega pomena ne moremo pravilno oceniti z nobeno besedo.

PREDNOST PARADIŽNIKOV

Kakor poroča londonski Sunday Express, bo angleška vojna mornarica kmalu hvaležno upokojila vse kanarčke in bele miške, ki so rešile toliko tisoč človeških življenj v podmornicah vsled izredne občutljivosti do strupenih plinov. Daljše poizkušnje v vojnih laboratorijih so namreč dokazale, da so lističi navadnega paradižnika še bolj dovzetni za nevarne pline, kakor pljuča omenjenih živalic. Zato bo v najbližnji bodočnosti dobila sleherna angleška podmornica poseben vrtec, leseni zabojček z nasajenimi paradižniki. Če bi se pokvarili stroji za izdelovanje zraka in pričeli uhajati za moštvo nevarni strupeni plini, takoj bodo rastline ovene in zvile lističe. Poprej so pazili mornarji, ali niso omedleli kanački in miši. Paradižniki ovenejo dosti poprej, torej bolj zgodaj opozorijo na pretečo nevarnost, in v tem je velik pomen njih reševalne službe.

Katoliški Slovenci oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!

DENAR

v Jugoslavijo in druge države pošiljam zanesljivo in točno po dnevnem kurzu. Včeraj smo računali:

Za 100 din	\$ 2.25
Za 250 din	\$ 5.05
Za 500 din	\$ 9.50
Za 1000 din	\$18.50
Za 2500 din	\$46.15
Za 5000 din	\$91.50

Za 100 lir	\$ 5.90
Za 500 lir	\$27.00
Za 1000 lir	\$53.25

Pri večjih svotah primeren popust. Money Order in pisma naslavljaajte na:

JOHN JERICH
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

Res. Tel.: Cicero 610

DR. FRANK PAULICH

ZOBOZDRAVNIK

2125 So. 52nd Avenue,
CICERO, ILL.

Office Tel.: Cicero 610

Downtown Office:
55 E. Washington Street

Phone Dearborn 1667

1819 Pittsfield Bldg.

ČEMU

bi se mučili doma s perilom, ko vam operemo mi po nizki cen. Mi pridemo po vaše perilo na dom in ga vam zopet prispeljemo na dom pokličite nas na telefon!

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.
FRAN GRILL, predsednik

1729 W. 21st Street,

Chicago, Ill.

Tel. Canal 7172-7173

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.